

PAP JÓZSEF VERSEI

ELVESZEJTETT VERSEM

Ha hallgatás vétke
Terheli a verset
Megvetés a sorsa

Elhagyják hívei

Némán rejtőzködtél
Noha szavad várták
Kik még bíztak benned

Szégyentelen versem

Nem azt várták tőled
Hogy ágálj nevükben
A hatalmasoknál

Csak hogy megszólaljál

Szerettek magadért
Tiszta szándékodért
Most sem vártak többet

De te csak hallgattál

Bárhogy igyekszel is
Nem lelsz megértésre
Mert meghunyászkodtál

Erény nélkül nincs vers

Mikor nagyon kellett
A bizakodó szó
Gyáván elnémultál

Egérlyukba bújtál

Mondod nem hallgattál
Magadban beszéltél
De az nem hallható

Néma gyerek szava

Kimondott szó helyett
Miben reménykedtél
Hiszen te a szó vagy

És most eljátszottad

Vissza már nem szerzed
Tótágast állva se
Vezekelve váltig

El vagy veszve versem.

AZ ÉN EMBERKÉM

Az esetlen állatnál
– mely csak kényszerből mozdul –
emberkém mégiscsak több akar lenni.
S hogy igazán többnek is lássék,
töri magát saját akaratából,
vállal mindent, aminek látszata van:

tesz-vesz, alkot, épít, alapít
házat, hazát, családot, bármit.
És végül mindezt valóban
komolyan teszi, már nem a látszatért.
Megilletődik, hogy milyen komolyan.
Nem érti, ha embertársai megmosolyogják.
Ha nem méltányolják igyekezetét.

OTTAWAI JÁTÉKSZÍN

Az óriás juhar
évadzáró bravúrja

Szárnyas magvait
sodortatja a széllel
le-föl jójózttatja
föl az erkélyig
pörgetteti
asztalomra szórja

A toronyház lakóinak
üzeni hogy ősz van

Levelei
az aranylón sárgák
a vörös lánggal égők
a dermedőn lilák
a pázsitra terítve

Vége a színjátéknak

Hamarosan
tél lesz jeges fehérség
mogorva szelek fújta
cikkanó szimfóniák

Nézőtér közönség sehol.

PAPAGÁJ – KALICKÁBA ZÁRVA

Tengerek önkéntes foglyai,
a partra szorult öreg argonauták
vagy épp a légyszívű poéták
(akiknek sohasem elég a szabadság)
találták ki, hogy kalickába zárnak.
Mindent megértő vigasztaló társnak
meg serkentőnek a szabadságvágyban,
mert bárhova néznek, mindenütt rács van.

VERSEK ÉRZELEMSZINTEN

Bori Imrének, érzelmesen

I. RÓLAD ÉS A KENYÉRRŐL

Viszolyogva gondolok meddő évadjaimra,
amikor átallottam feltárni érzelmeimet.
Az évadokra, amikor lemondtam a versről.
Most, hogy napbarnítottan toppantál elém
(teli napfénnel, fénykoszorúsan),
kedvem támadt verset írni rólad.
Olyan az arcod (dehogyan arcod – orcád!),
mint amilyen gyerekkoromban az anyánk
sütötte kenyér
megmosdatott rózsálló héja
volt,
s illatára összefutott a nyál a számban.
És még mostan is, ahogy eszembe juttatod.
Igazán, kedvem támadt verset írni rólad.

II. RÓLAD ÉS AZ ÓRÁRÓL

Háborgásaink termése, keserédes gyümölcs –
érőben volt már odázgatott elhatározásom.
A szándék, hogy megszakadjon végre
a lélekveszejtő automatizmus,
életünk kényszerű üresjárata.
Ártalmatlan cselhez folyamodtam.
Elrontottam csörgőóránk ébresztőszerkezetét:
ne ébresszen, ne zilálja szét álmod,
ne úzzön ki felriadt madarat puha fészked
testmelegéből! Mert megtörődik, meggebed
az ember, ha télen-nyáron napról napra
fél ötkor ébred s hopp ki az ágyból, rohan
a gyárba . . . Aludd ki magad végre, s ha majd
nyolc körül magadtól fölérzel, mint vasárnap
szoktál, feketekávéval vagy teával leplek meg,
tálcán az ágyadba viszem. Még arra is telne
időnkéből, hogy álmainkról elbeszélgessünk.
Haj, de mi történt!
Arra ébredtem, hogy forgolódom, s hamarosan
föl is ülsz az ágyban. Kivársz egy kicsit,
várod, hogy csörögjön az óra (*már te vagy
a szerkezet, te ébreszted az órát!*), és
évődöl: „Romlik a hallásom? Hisz jár
az óra . . . vagy öregszem – elfelejtettem
felhúzni!” s ugyanúgy mint eddig is, percnyi
pontossággal, föl sem gyűjtva a villanyt,
magamra hagysz, sietve rohansz munkahelyedre.
Nevethetnékem volt meg sírhatnékem is.
De nem sírtam és nem is nevettem. Átkozódtam
némán, kárhoztattam azt a proletár rítusú
munkahelyet, ahol dolgozol.

ÁLOM VAGY VALÓSÁG

Némelyik álmáról reggel
azt hiszi, nem álom volt,
hanem valóság, csak nem tudja,
térben és időben hová helyezze.
Szótlanul méléz, töpreng, zavaros
vízbe ejtett tárgyat keresgélnek
gondolatai. – Mégiscsak álom
lehetett – gondolja végül.
Az a fajta álom, mely váratlanul
éri és letaglózza az embert.
Álom és mégis mint valóság tapad
a lelkére: lehangolja, felborzolja.
És érzi, értetlenül fürkészik:
már megint mi ütött belé, nagyokat
hallgat, noha nincs rá oka,
hogy semmibe vegye környezetét.
Nehezére esne a magyarázkodás.
Nem mondja el, mi történt az éjjel
álmában. Meg aztán bizonytalan is;
még lehet, mégsem álom volt: valami
emlék talán, amiről rég megfeledkezett
és most felvillant emlékezetében.
Fenevad volt az éjjel, üldözték
vagy ő üldözött s talán halálra is
marcangolt valakit (az ilyen történet
rendszerint befejezetlen!) vagy csak
halálra rémült, mert valaki felfedezte
eltitkolt tettét vagy szándékát.
Nem esik mégsem kétségbe: valahogy
mindig sikerül föllelni a helyet,
ahová azt az álmot vagy azt
a valóságot begyömöszöli, s akkor
megnyugodhat, elvetette a gondját.
Azért most is révedezve ül asztalánál
és a szokottnál lassabban fogyasztja,
szürcsölgeti reggeli kávéját.